ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ 30 ԱՄԱՎԱՅԱԿԱՆ ՏՈՆԱԿԱՆ

ԳՈՒՆԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԳԱՎԱՌԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԴԻՐՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՍՏԱՓԱՆԱԿԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Տարեկան ամբողջ բաժանորդագին . . . 8 ռուբ.
Վեցամսեայ . . . . . » 4 »
Երեքամսեայ . . . . . » 2 »
Մէկ ամսեայ . . . . . » 70 կոպ.
Արտասահման տարեկան . . . . . » 10 »
Վեցամսեայ . . . . . » 5 »
Երեքամսեայ . . . . . » 3 »
Մէկ ամսեայ . . . . . » 1 »

Բաժանորդագրութիւնը կ՚ընդունուի միայն ամսոյ 1-էն սկսեալ։

ԱՌԱՔՈՒՆԻ

Տպարան Ա. Գ. Ալիխանեանի, Ալեքսանդրապոլ, Ռուսաստան։

Ռուսահայոց Ազգային Գրադարան—Ս.Պետերբուրգ—1912—Թիվ 30—Հոկտեմբեր 8—12—Տեղեկագիր №—1876

ժամանակ ինձ ասաց, որ ինքն էլ ուզում է գնալ Ամերիկա, ուր իր հարազատներն են ապրում։ Ես ուրախացայ, որ ինձ հետ մի ընկեր կունենամ ճանապարհին։ Ես ինքս էլ ուզում էի գնալ Ամերիկա, ուր իմ հարազատներն էին ապրում։ Ես ուրախացայ, որ ինձ հետ մի ընկեր կունենամ ճանապարհին։ Ես ինքս էլ ուզում էի գնալ Ամերիկա, ուր իմ հարազատներն էին ապրում։

Ես ուրախացայ, որ ինձ հետ մի ընկեր կունենամ ճանապարհին։ Ես ինքս էլ ուզում էի գնալ Ամերիկա, ուր իմ հարազատներն էին ապրում։ Ես ուրախացայ, որ ինձ հետ մի ընկեր կունենամ ճանապարհին։ Ես ինքս էլ ուզում էի գնալ Ամերիկա, ուր իմ հարազատներն էին ապրում։

Ես ուրախացայ, որ ինձ հետ մի ընկեր կունենամ ճանապարհին։ Ես ինքս էլ ուզում էի գնալ Ամերիկա, ուր իմ հարազատներն էին ապրում։ Ես ուրախացայ, որ ինձ հետ մի ընկեր կունենամ ճանապարհին։ Ես ինքս էլ ուզում էի գնալ Ամերիկա, ուր իմ հարազատներն էին ապրում։

Ես ուրախացայ, որ ինձ հետ մի ընկեր կունենամ ճանապարհին։ Ես ինքս էլ ուզում էի գնալ Ամերիկա, ուր իմ հարազատներն էին ապրում։ Ես ուրախացայ, որ ինձ հետ մի ընկեր կունենամ ճանապարհին։ Ես ինքս էլ ուզում էի գնալ Ամերիկա, ուր իմ հարազատներն էին ապրում։

« Պուլղարիոյ դրաւումէն ետև պաշտօն վարելու համար պէտք եղած Ռուս պաշտօնատարներն արդէն անուանեցան : »

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 8 դեկտ .

Զախակոզմեանց պահանջմունքն արգելք կըլլան հրաժարեալ նախարարութեան մնալուն կամ նորի մը կազմուելուն ,

Պուքրէշ 8 դեկտ .

Երեսփոխանաց ժողովը մէկ միլիոն 45000 ֆրանք յատկացուց մինչև տարւոյս վերջը համախմբուելիք զօրաց ծախսուց :

Պէռլին 8 դեկտ .

Գերմանիոյ դաշնակցական խորհուրդն որոշեց որ Գերմանիոյ կառավարութիւնը չմասնակցի Փարիզի արեւելեան արուեստահանդիսին :

Նիւ Եորք 8 դեկտ .

Մէքսիկայի մէջ յեղափոխութիւն մը ծագելով Լէրտօ նախագահը ստիպեցաւ Տիազ զօրավարին ձեռօք :

Ալթէնք 9 դեկտ.

Պ. Տէլիւորիի ամրաստանութեամբ երեսփոխանական ժողովոյ առջև թէ խորհրդարանական սկզբանց հակառակ կերպիւ նախարարութիւն մը կազմեց , անվստահութեան քուէ ստանալով հրաժարեցաւ , և թագաւորը պ. Ջայլիսի յանձնեց երեսփոխանական ժողովոյ մեծամասնութիւնը ներկայացնող նոր նախարարութիւն մը կազմել :

Փարիզ 9 դեկտ.

Երկայ նախարարութիւնն ամբողջապէս պահելու խօսք կայ , ի բաց առեալ ներքին գործոց նախարար պ. Մէրսիէ , որոյ տեղ պ. ժիւլ Սիմոն պիտի գրաւէ բայց ձախակողմեանք կը պնդեն որ գաւառական գործոց նախարար պ. Լիֆֆօր և պատերազմական գործոց նախարար պէրթօ զօրավարը հրաժարին :

Լանտրա 10 դեկտ.

Անգլիոյ խորհրդարանը փետրվար 8 ին պիտի բացուի :

Լանտրա 9 դեկտ.

Ոսկի քանա.		10 9/16
Ֆոխ	1865	12
»	1869	11
»	1871	32
»	1872	18 1/2
»	1873	10 3/4
Եգիպտ.		50 7/8
Անգլ. քաղ.		93 15/16

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական Հրամանաւ՝

Մանասթիրի կուսակալին տեղապահ և կայսերական երրորդ զօրաբանակին հրամանատար Իսմայիլ փաշան կարնոյ կուսակալ պնուանեցաւ .

Ոստիկանութեան նախարար նախարար Ապտի փաշան Մանասթիրի կուսակալին տեղապահ և երրորդ զօրաբանակին հրամանատար անուանեցաւ :

Լորա Օսիպզըրի և Սըր Հէնրի Էլիօթ կիրակի օրն առանձին տեսակցութիւն մ'ըրին վեհ. Սուլթանին հետ :

Սրտաբին գործոց նախարար վըսեմ. Սաֆվէթ փաշան չարաթ իրիկուն դեսպանական մեծ կայանք մը տուաւ ի պատիւ Ալտոռօ—Հունգարիոյ դեսպան Զիչի կոմսին և նոյն տէրութեան երկրորդ երեսփոխան Պարոն Տը Քալիսի :

Նիչի կայսերական բանակին հրամանատար Ա.Մվէտ Էյուպ փաշան , որ անցեալ չարթու կ. Պոլիս եկած էր , ուրբաթ օրը վեհ. Սուլթանին ներկայանալով հրաժարական ունեցաւ , և իսկոյն մրոպիր կերպիւ ընդունուեցաւ :

Ան ստիպի վեհ. Սուլթանն ականակոյտ թոռը մ'ընծայ տուաւ Ա.Մվէտ Էյուպ փաշային :

Բուքանիոյ նախարարապետ գլուխ Պ. Պրաթիանօի եղբայրը՝ Պ. Տ. Պրաթիանօ կիրակի օրը կ. Պոլիս եկաւ յատուկ պաշտօնով :

Երկ Սամանեան Մէսուտիէ և Ասատը—թէվֆիգ զրահաւորներն և այլ քանի մը պատերազմիկ նաւեր Մարմարայի ծովուն մէջ ուժգնագոյն թեան փորձեր ըրին ի ներկայութեան վեհ . Սուլթանին և նախարարաց : Միանգամայն ընդհանուր պայթուցիկ մեքենայ մը պայթեցնելով Շերքէթի խայրիէի Միրկիւն անուն հին չոգենաւն օդը հանեցին :

Փարիզէն նոյեմբեր 29 թուով հետևեալ լուրը կ'ատան :

« Իսրայէլեան ուխտ կամ դաշնակցութիւն անուանմբ ընդհանուր ընկերութիւնը չանքեր ըրաւ օրպէս դի Գաղղիոյ լիազօր երեսփոխանները դեսպանախորհրդին մէջ հրեից համար ալ իրաւանց հաստատութիւն ձեռք բերելու աշխատին : Տըքազ դաւքսը խօսք առեր է որ այս մասնաւք հրահանգներ տայ Գաղղիոյ լիազօր երեսփոխանաց : »

Փիլիպէ գաւառին յոյն բնակիչները՝ յիշեալ գաւառն ինքնօրէն Պուլղարիոյ մաս ընելու ոտանական առաջարկութեան դէմ բողոքելով , գաւառին յոյն եկեղեցականաց և ժողովրդոց ստորագրութեամբ հանդրագիր մը ներկայացուցին վեց տէրութեանց երեսփոխաններուն :

կըսուի թէ բոլոր դեսպանք սիրալիր ընդունելութիւն ըրեր են հանդրագիրը ներկայացնող յոյն պատգամաւորաց , և քաջալերական խոստումներ տուեր են : Գլխաւորապէս Ռուսիոյ դեսպանն յայտարարեր է թէ իւր պաշտօնական գրութեանց մէջ Պուլղարիա բառն երբէք գործածած չէ , և թէ Բէռլինիոյ կազմեմ լրագրոյն թղթակցին հետ իւր ըրած խօսակցութիւնը՝ գրողին երեւակայութենէն միայն ծնած է :

Պասիրէթի խօսքին նայելով , գաղթականի նորաչէն երկաթեայ կամուրջն անգործածելի դատուած ըլլալով նաւարանը քաշել որոշուեր է :

ԼՈՒՍԱՆԵՆԱԿՈՅԼԻՕ

ԵՍԱՏԸ ՕՍՄԱՆԵԱՆ

29 Նոյ. երկուշաբթի իրիկուն	11,34
30 Նոյ. երեքշաբթի առաւօտ բացուելուս	11,37
Ժամ 7 1/2ին	12, 1

Կ. Պոլիս 29 Նոյեմբեր.

Ազիզիէ ընդարձակ բամբակ	Ոսկի		2 34
« փոխանակութեան	»		1, 30
Կ. Պոլսոյ Գանձարան	»		3, 6
Քրէմի ժ ինէյրաչ	»		2, 10
Քրէմի Օսմանիա— Թիւրք			—
Արկանուզեան		Ֆր.	30 3/4
Ֆոխ.	1863	»	59
»	1865	»	60
»	1869	»	53 1/2
»	1872	»	19
»	1873	»	53
Թրամուայ		Օսմ լիր	1 60

ԸՆՓՈՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Անգլ. լիրա		109 30
Ներկայն ոսկի	»	87 35
Ի ռէալիա Ռուս	»	88 20
Դրամ մէտ	»	51 25
Հնգ ֆրանք	»	—
Հինգ ոսկի	»	109 20
Պահնէ	»	150
Թղթադրամով	»	121 20

ԱԶԴԱՅԻՆ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ՓԱՓԱՔԸ

Գլեր. Խորէն Նար-Պէյ Սրբազան՝

վերոյիշեալ մակագրով հետևեալը չանաւոր նամակը գրած է Ամէնպուլ լրագրին , ի պատասխանի անոր մէկ անհաճոյ ակնարկութեան :

Տէր խմբագիր .

Միշտ ճշմարիտ հաճութիւն մը կըզգամ տեսնելով որ ձեր պատուական թերթն արդարութեան հրատարակութեանը կոծառայէ , և պաշտպան կըլլայ անոնց՝ որք քաջութեամբ իրենց իրաւանց յաղթութեանը համար կը մնքառին : Ինչ զարմանք չի պատճառեր ինծի , երբ ձեր վերջին թիւերուն մէկուն մէջ նշմարեցի որ Մեծ . Արքարեանի տետրակին՝ իւր ունեցածէն աւելի նշանակութիւն մը տալէ ետև , կարծիք կը յայտնէիք իբրև թէ Հայերն ու Բոյներն յառաջիկայ դեսպանախորհրդին անդամոց հասկցնել կուզեն և կերպով մը ցաւ կը յայտնեն իրենց այս վերջին եղելութեանց ժամանակ ծանր զոհի մը ենթարկուած չըլլալնուն վրայ :

Այս խիստ դիտողութիւնը , ներեցէք ըսել ձեզ , թարգոյ խմբագիր , ծանրապէս կը վիրաւորէ Հայոց և Բոյնաց ազգային զգացումն , որք արև ելեան երկու ամենագլխաւոր հասարակութիւններն են :

Հայոց ազգն , որոյ կամքն իւր ազգային ժողովին միջնորդութեամբը միայն կրնայ յայտնուիլ , երբէք չէր կարծեր որ այս վերջին ժամանակս մէջ իւր ցուցած խոհեմ չըլլայ ընթացքը , (առանց միտս դնելու այն ամեն յորդորներուն՝ որոնք զինքը հակառակ ընթացքի մը հետևելու կը յորդորէին) , այսպէս չարաչար մեկնուի , և այս ալ այնպիսի ժամանակ մը , երբ որ իւր կրած անտանելի նեղութեանց դարման մը գտնելու յուսով կ'ապաստ որ ի գործ դրուին այն հաստատուն խոստումներն՝ զորս իւր Օգոստափառ վեհապետն հանդիսապէս հրատարակած է , իւր կայսերական աթոռը բարձրացած օրէն , իւր ամեն հպատակաց վիճակին՝ առանց բացառութեան ցեղի և կրօնի՝ ի հիմանց բարւոքման պէտքը ճանչնալով Ուրեմն Պ.Աբգարի տետրակը չկրնար իրեւ Հայոց ազգին հիմնադիրը համարուիլ : Ան ատաւելն կրնայ նկատուիլ իրեւ ցոյց մը այն բնական զարմանաց , որն որ իւրաքանչիւր Հայ և Բոյն զգացած պիտի ըլլայ , տեսնելով որ իրենց եւրոպիոյ կրօնակիցները բարենորոգմանց օգուտները կուզեն սեղմել ու վեհ . Սուլթանին ընդարձակ երկիրներուն միայն մէկ մասին չատնուէա ընելու ջանայ : Որչափ ալ տետրակին պատուարժան հեղինակն իւր եղբարց՝ Օսմանեան Հայոց՝ վիճակը խիստ դոյներով կընկարագրէ , ի վերայ այսր ամենայնի պէտք է հաստատել որ այս Հայ—Անգլիացի մեծանուն հայրենասիրին եզրակացութիւնները հեռն կը յանգին— ինչպէս նաև բոլոր հասարակութեանն , ուրուն ինք ալ կը վերաբերի—որ ընդհանուր և արմատական բարենորոգմունք ըլլան , զորս արդէն բարձր քաղաքական տեսութեամբ և մեծ վճռակամութեամբ ի գործ հանելու կը ճգնին այն հոյակապ նախարարք , որոնց ձեռքն է այսօրուան օրս Տէրութեան բաղդն ու ճակատագիրն , և որոնք գՏէրութիւնը վերածնելու վեհ պաշտօնն ունին , եւ իրօք , ինչպէս կրնայ մէկն այսպիսի կարևորութիւն ունեցող երկրի մը բարւոքումը յուսալ եթէ հաստատութեան և արդարութեան վրայ հիմնուած չըլլայ :

Երբ որ արդէն յայտնի է թէ մեր հայրենեաց կրած անտանելի վէշտ տաց սկզբնապատճառն անհաւասարութիւն է , փոխանակ ցաւն արմատէն քանդելու , ինչո՞ւ համար կուզուի՝ ընդհակառակն՝ այն դժբաղդ սկզբունքը նորէն կենդանացնել , նոյնը քանի մը մահմետական և քրիստոնեայ ժողովրդոց համար ի գործածութեան պահելով , և մանաւանդ վարչութեան կերպ մը մուծանել միայն յօգուտ նոյն տէրութեան հրապատակաց քանի մը մասերուն :

Եթէ Թուրքիոյ Պալքանեան գաւառներուն վարչութիւնը բաւական կուզուի , այն ատիկէն յառաջ կուգայ թէ նոյն տեղի դժբաղդ ժողովուրդը ծանր ղրկանաց զոհ եղած են : Առանց ուրանալու զայս՝ սա միայն կը պատասխանենք : Արդեօք Ասիական ու Եւրոպական Թուրքիոյ մէջ քրիստոնեայ գաւառները լաւագոյն վիճակի մ'ունէին . միթէ նոյն զրկանաց ու նոյն հարստահարութեանց ենթակայ չէի՞ն :

Մասնաւորապէս Հայոց նկատմամբ ամենէն յայտնի է այն մշտական հարըստահարութիւնները , զորս Ասիոյ անկիրթ ու թափառական ցեղերէն կը կրեն , ինչպէս նաև քանի մը տեղական կառավարչաց անհմուտ ու խակ ընթացքէն :

Տէրութեան ու Պատրիարքարանի դիւանները լի են ասոնց յայտնի ապացոյցներով : Մեր ազգային ժողովը , որ,—ներեւի ինձ պանծանօք ըսել,—թէ 1860 էն ի վեր աէրութեան մէջ առաջին Սահմանադրական հաստատութիւնն է , միաք ունի այս հարստահարութեանց քաղաքածը բ. Դրան վեհանձն և բարեղգած ուշադրութեանը ներկայացնել :

Ինչ պատճառաւ ուրեմն անիրաւ զանազանութիւն մը հաստատել տէրութեան Բոյն և Հայ գաւառաց և Պօնտոյ , Հերսէքի ու Պուլղարիոյ մէջ : Միթէ անոնք համար է որ այս երկու հին ազգերը մուտաւ ու բռնապետական յառաջդիմութեան կողմանէ իրենց պալքանի թերակղզւոյն հայրենակիցները չատ կը գերազանցեն :

Միթէ կրնա՞յ հաստատել ըլլալ եւրոպիոյ քաղաքագիտաց մտանց յառաջ բերած այն պատճառը թէ այն գաւառաց բնակիչներուն արտօնութիւն պէտք է տրուի , վասն զի իրենց գաւառներն արիւնուռչտ պատերազմներ ենթարկուած ըլլալով մեծ պէտքներ կրնային : Որչափ որ այս պէտքները կարեկցութեան արժանի են , միթէ ան չ յայտնի չ՞ըլլիր որ այս տեսակ առարկութիւն մ'ապստամբութեանց արդարացուցման պատեառի և բնական հետևութիւնը կունենայ ուր որ կարելի ըլլայ հրդեհ յարուցանել և վերջապէս լռելեայն գաւառապարտել այն ժողովուրդներն , ուրոնք իրենց պարտուց հաստատիմ կը մնան , և քաջալերել զանոնք որ ապագային մէջ իրենց վեհապետին հետ ունեցած կապերնին խզեն : Եւ այս հետևութիւնն անհրաժեշտ է , ինչո՞ւ ծածկենք , որովհետև ապագայ ապստամբները պիտի համոզուին որ ապստամբութիւնը , թէ և չյաղթուելու ալ ըլլան , իրենց վրայ քաղաքագիտաց բարեկամութիւնը պիտի հրաւիրէ , և հետևաբար առանձնական արտօնութիւններ պիտի վայելեն :

Հայուն չյայն այս չէ . ընդհակառակն կը կարծէ թէ իւր առ Օսմանեան գահն ցոյց տուած դարաւոր հաստատամտութիւնն ու անձնիրութիւնը նկատողութեան պիտի առնուի , և թէ իւր անցեալն ու ներկայն՝ քրիստոնեայ եւրոպիոյ հանգստութիւնը պիտի դրաւեն , յառաջդիմութեան և քաղաքակրթութեան ընդարձակ ասպարէզ մը պի-

Ընծայեցին՝

Հայկական Աստուածաշունչ ։

Ի ՀԱՅՐԱՊԱՏԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՐԲՈՅ ԱԹՈՌԻԿՈՍԻ ՄԵՐ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ԵՒ ՄԵԾԱՒՈՐԻ ՏԵՐ ՄԿՐՏԻՉԻ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՄԵՐ ԱՄԵՆԱՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ԵՒ ՄԵԾԱՒՈՐԻ ՏԵՐ ՄԿՐՏԻՉԻ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՄԵՐ ԱՄԵՆԱՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Ի ՀԱՅՐԱՊԱՏԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՐԲՈՅ ԱԹՈՌԻԿՈՍԻ ՄԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՎԱՌԱՐԱՆԱՏՈՒՆ

ԳԻՒՂԱՏՆ—ՀՐԵՇՏԱԿ

Գ. Ս. ԴԱՒԹԵԱՆ

ԴԱՐԱՊԱՐՏ ՕՐՕՑ ԽՈՀԱՆՈՑՆ

Ի ՏԱՊԱՐԱՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ

NORTHERN
ASSURANCE COMPANY
ԼՈՆԴՈՆԷՆ
Լուծարման ենթակայ Հիւսիսային Ասսուրանս Ընկերութեան

NORTH BRITISH AND
MERCANTILE
INSURANC COMPANY
ԼՈՆԴՈՆԷՆ ԵՒ ԷՋԻՆԲՈՒՐԳԷՆ
Լուծարման ենթակայ Հիւսիսային եւ Վաճառական Ապահովագրական Ընկերութեան

Ընդհանուր գործակալութիւն՝ Պոլսոյ համար
ՀԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
Գլխաւոր գրասենեակ՝ Գալաթիա, Ռեշատիէ հան, թիւ 1
Հեռաձայն՝ Պերա 1877
Հեռագրական հասցէ՝ Ասսուրանս Պոլիս
Ընդհանուր գործակալ՝ Ա. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
Գործակատար՝ Ա. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
Ընդհանուր գործակալ՝ Ա. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
Գործակատար՝ Ա. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ